

Posudek na bakalářskou práci Ondřeje Hartvicha

Fenomén Living History v Čechách

47 stran textu, poznámkový aparát, bibliografie, seznam respondentů, textové a obrazové přílohy

Práce Ondřeje Hartvicha tématicky navazuje na několik prací studentů etnologie z oblasti trávení volného času ve „virtuálních světech“ rekonstruované historie, ať už jde o aktivity typu LARP, historického šermu, účasti v inscenovaných bitvách, historického tance a podobně.

Autor se zaměřuje na sofistikovanější podobu tohoto zájmu ve formě living history, tedy snahy o maximální věrnost zhotovovaných artefaktů a veškerých projevů aktérů, kteří se rozhodli „žít“ v určitém vybraném čase prostředí.

Práce má dvě roviny. Úvodní, teoretičtější, opřenou o dobře zvolenou literaturu, ve které je hlavní snaha odpovědět na otázku, zda je možno skupiny, zabývající se ve volném čase rekonstrukcemi historie, považovat za subkulturu. Podle očekávání autor odpovídá kladně. V této části práce jsou zároveň přiblíženy a vysvětleny klíčové pojmy.

Druhá část textu je postavena na terénním výzkumu a zúčastněném pozorování. Objektem je několik vybraných skupin, které byly zvoleny, jak se dá předpokládat, byť to nebylo jasně deklarováno, aby reprezentovaly geografické rozložení v rámci ČR a zároveň představily fenomén living history v širším spektru různých dob a ve srovnání se skupinami historického šermu.

Autor postupuje tak, že jednotlivé zkoumané skupiny představuje samostatně. U každé z nich jsou uvedena základní data, stáří, počet členů s údaji o věku, povolání a genderovém složení, místě působení, základním zaměření a programu. Tento popis, který představuje zhruba polovinu textu, je jádrem práce. Autor v několika případech základní osnovu překračuje, což je jen dobře. Analytictější postřehy jsou zaměřeny spíše na skupiny historického šermu než na ty, které se zabývají living history. Kritika je tady snadnější už proto, že se jejich činnost jeví jako povrchnější, méně koncentrovaná, směřující hlavně k prezentaci pro veřejnost. Jinde se objevuje náznak určité rivality mezi skupinami living history, ale není jí věnována zvláštní pozornost.

Autor už v Úvodu jasně říká, že jeho práce je především deskriptivní, že mu jde o zachycení momentálního stavu této svěbytné subkultury. V Závěru, který je až nezvykle obsáhlý (7 stran), se přesto snaží o jistou analýzu a zobecnění. Pokouší se o širší historický rámec připomenutím starší tradice „bílých indiánů“, všímá si podrobněji věkového složení skupin a mezigeneračních kontaktů a především, a to opakovaně a velmi silně, vyzvedá etický význam volnočasových historických rekonstrukcí jako zdroj osobního rozvoje jedince a zároveň posilování skupinové solidarity. Tady je jasně vidět osobní zkušenost a dlouhodobý zájem.

Takto napsaná práce představuje materiálový základ, který by teprve měl být analyzován. Téma doslova nabízí řadu možných otázek, témat, přístupů: osobní motivace členů (není to případný útěk od reality?), výběr období (včetně ideologických kontextů), (ne)ochota představovat záporné či sociálně degradované postavy, zmíněná rivalita, ekonomické aspekty, hodnocení majoritní společnosti apod.

Domnívám se, že práce splňuje základní požadavky na bakalářskou práci kladené a lze ji doporučit k obhajobě s předběžným návrhem hodnocení *dobře až velmi dobře*.

Praha 28. května 2011

Doc. Irena Štěpánová, CSc.
Ústav etnologie UKFF